

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU IV.

Abonamentele pentru Austro-Ungaria
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la ad. colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiune, piațamare
Nr. 30, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 5 cr. v. a. său
15 bani.
Atâră abonamentele câtă și
inserțiunile suntă a se plăti
înainte.

Nr. 60.

Brașov, Sâmbătă, 14 (26) Martie

1892.

La situațiune.

II.

Brașov, 13 Martie v.

Am vă arătat, în articolul premergător, că în cestiunea atitudinii Românilor față cu alegerile pentru dieta ungurească toți membrii conferenței noastre generale electorale dela 8 (20) Ianuarie 1892 au fost de o părere. În privința acesta a domnit între ei cea mai perfectă înțelegere, atât în ce privea principiul de rezistență pasivă, cât și în ce privea executarea lui.

Nu tot așa s'a petrecut lucrul în cestiunea memoriului la Corónă. Aici a domnit unanimitate numai în cestiunea principiară, adică în cestiunea de a se susține hotărârea conferențelor trecute cu privire la așternerea unui memoriu la tron, ér în privința modului și a timpului celui mai potrivit pentru executarea ei, parerile au fost divergente.

Cât de grea și delicată este întrebarea acesta din urmă în împrejurările noastre o dovedește faptul, că în timp de cinci ani — dela 1887, de când s'a luat prima hotărâre cu privire la memoriu — două comitete executive ale conferențelor din 1887 și 1890, n'au fost în stare a-o deslega.

S'ar păre la prima ochire, că după ce toți se unesc asupra principiului, ca în continuarea luptei noastre pentru egala îndreptățire națională, să se facă uș și de dreptul de a apela la Corónă, ca la forul cel mai înalt, care trebuie să țină cumpăna dreptății, stând de-asupra partidelor, executarea ar fi un lucru ușor.

Dér nu este așa.

Un asemenea pasu serios, ce se vede constrins a-l face un popor în condițiile, în care se

afă adă poporul nostru, pretinde înainte de toate o pregătire serioasă.

E cu atât mai clar acesta, cu câtă fiă-care omă cu mintea sănătoasă pôte să pricepă, că atunci, când se tractază de un apel la intervenirea capului statului în favoarea drepturilor noastre, nu putem să ne punem pe tărâmul de experimentare copilărescă, ci trebuie să pășim cu totă resoluțiunea și demnitatea unui popor conșciu de drepturile sale, în rânduri strinse și cu o programă bine precisată.

Mai departe este invederat, că oră câtă de bine organizată și pregătită ar fi o armată, ea nu va puté intra în foc în oră-ce timp cu aceleași șanse de succes, ci va depinde dela conducerea ei de a decide timpul, când să intre în luptă.

Astfel trebuie privită și cestiunea memoriului la Corónă din două latură. mai întâi din aceea a organizării interioare și apoi din punctul de vedere tactic și strategic.

Cu alte cuvinte, ca să fim pregătiți a întreprinde cu succes un asemenea pasu, avém lipsă de trei factori: de strinsa solidaritate în sinul partidei noastre naționale, de disciplina de partid și de o conducere bună și înțeleptă.

Din nenorocire, dela 1887 încóce — mai departe nu voim să mergem astăzi — în loc să înaintăm în lucrarea acesta de serioasă pregătire, am stagnat, séu mai bine dísu am dat îndărăt.

Despre cauzele, cari au pricinuit acesta stagnare, va trebui să vorbim mai pe larg. Deocamdată ne vom mărgini a constata, că însăși cestiunea memoriului ne ofere cea mai viuă dovadă pentru afirmarea noastră.

S'a ocupat de acesta cestiune mai întâi conferența din 1887, dér fără de nici o pregătire. Propunerea de a se înainta un memoriu la Corónă n'a fost studiată mai înainte. De aici a urmat, că și hotărârea, ce a luat-o conferența asupra ei, a fost prea puțin precisată.

Și mai puțin pregătită a fost conferența din 1890 în cestiunea memoriului, cu toate că fusese anume convocată pentru a se pronunța asupra ei, ér câtă pentru conferența trecută, din Ianuarie anul curent, nimeni nu va cutiza să susțină, că ea a aflat un material bine pregătit pentru o discuțiune fructiferă spre rezolvarea acestei cestiuni. Urmarea a fost, că s'a vorbit și s'a votat de cătră o mare parte dintre delegați pentru neamânata înaintare a memoriului, fără ca să se fi precizat măcar mai întâi cum se cade, ce fel are să fiă acestu memoriu și ce program are să conțină.

Se putea óre, ca în asemenea împrejurări să nu se ivesc divergențe serioase de păreri între membrii conferenței?

Dér pe lângă lipsa de pregătire a mai fost și altă cauză, pentru care nu s'a putut ajunge la o înțelegere unanimă în cestiunea memoriului. Despre acesta vom vorbi într'un viitor articol.

CRONICA POLITICĂ.

— 13 (25) Martie.

Scirea, că guvernul austriac va cere într'o proxima ședință a comisiunii de împăcare o declarațiune decisivă, și că persistă la discușiunea imediată a proiectului pactului, — se adevăresce. Diarul „Politik“ dize despre acesta: „Dacă în adevăr guvernul nu vré să lase idea pactului, atunci trebuie să se decidă să privesc punctațiunile dela Viena ca neesistente, el trebuie cu

deosebire să părăsescă idea, că va puté intimida poporul ceh. Dacă voesc însă să măresc încurcăturile din țara noastră, și prin acesta și în statul nostru, și să înăspresc contrastele naționale, și voesc în adevăr să părăsescă idea pactului, atunci cel mai bun drum la acesta ar fi disolvarea dietei. Partidele Cehice vor păși la alegeri cu rândurile strinse, strigătul nostru național de luptă nu va fi numai „jos cu punctațiunile“, ci și o decisivă opozițiune față de actualul guvern. „Narodni Listy“ nu vede în disolvarea dietei nici un avantaj pentru guvern. Chiar dacă pe lângă cei 70 de deputați germani ar mai veni încă 54 de deputați ai marilor proprietari alodiali fideli constituției, ar avé acestia o majoritate absolută numai de două voturi. Cu o astfel de majoritate abia va îndrăzni contele Taaffe, să arunce de gâtul poporului Cehic părțile singuratiche ale pactului. Pe cale administrativă nu va puté face guvernul altceva, decât cel mult să octroieze camerelor comerciale o nouă ordine electorală și să desființeze dispozițiunea asupra limbilor din 1880. „Guvernul“, dize organul Cehilor tineri, „oră ce va dize în proxima ședință a comisiunii de împăcare, îndeplinirea pactului pe cale legală nu o va puté promite cu onestitate. Unul dintre punctatorii de căpeteniă, Dr. Matuss, a declarat însuși, că astăzi se poté îndeplini punctațiunile în Boemia numai cu puterea“.

Pentru serbarea aniversării lui Comenius, va ține consiliul comunal din Praga o adunare festivă. Studenții Cehi din Praga au trimis o telegramă, scrisă în limba franceză, împăratului Wilhelm în care i se aduce mulțămă, că ministrul de instrucțiune prusiană a recomandat autorităților școlare din Germania, ca să serbeze cu demnitate aniversarea centenarului altă treilea a născerei lui Comenius. În toate ținuturile din

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

(38)

Inchisorile mele.

De Silvio Pellico.

LXXVIII.

După mórtea lui Villa, părintele Paulovich devenind episcop, am căpătat de spiritual de închisore pe abatele Wrba, un Moravian, care era și învățator în Brünn și un eminent elev al institutelor clericale mai înalte din Viena.

Institutul acesta nu era altă ceva decât o societate fundată de renumitul Frint, care odinioară era preot de curte. Fiind că Wrba locuia în Brünn, putea să petrecă mai multă timp cu noi, decât Paulovich. Adeseori vorbiam cu el multă timp, ceea ce contribuia mult la religioșitatea mea. În 1829 el se bolnăvi, ér după ce s'a reînălătoșat ocupa alte funcțiuni și nu mai puté veni la noi. Spre norocirea noastră însă urmașul lui era un alt bărbat sdrăvén și învățator, abatele Ziatk.

Dintre diferiți preoți germani, cari fură trimși la noi, nici unul n'a fost

reu. Nici la unul n'am observat, că s'ar lăsa a fi folosit drept mijloc al politicei. Și abatele Ziatk conversa îndelungat cu noi. Pe el l'am luat de exemplu în suferirea chinurilor cu paciință și veselie. El suferia în continu de reumă în dinți, în grumădi, în urechi și totuși era pururea vesel.

LXXIX.

Veni și prima dă a lui August 1830. Trecură 10 ani de-atunci, de când imi pierdusem libertatea.

Era într'o Duminecă. Ca și 'n alte sârbători, am eșit în curte. De pe zidul cetăței priviam, spre valea ce se estindea jos înaintea noastră și spre ciimier unde se odihneau în pace Orbani și Villa; vorbiam despre odihna dulce, care ne așteptă și pe noi în acelu loc. Apoi am ședut pe banca obișnuită, ca să așteptăm pe biete femeii prizoniere ce veniau de la biserică. Ele încă erau conduse tot în acea capelă unde mergeam noi. Capela acesta era în vecinătate cu locul nostru de plimbare.

În întregă Germania este obiceiul, că în decursul missei poporul cântă în limba sa sfințele cântări. Fiindcă Aus-

tria e un imperiu în care locuesă mes-tecați Germani și Slavi și prizonierii erau jumătate Germani, jumătate Slavi și missa se făcea într'o Duminecă în limba germană, în alta în limba slavă; așa și cu predicile.

Unele voci femeesc erau mișcătoare. Nenorocitele! Câteva dintre ele erau de tot tinere.

La 10 óre femeile se reintórseră, apoi intrarăm noi. Mi-am vedut încă odată pe acei soți ai nenorocirii mele, cari ascultau missa de pe galeria capelei și de cari nu ne despărția, decât nesce grății de fier: ei erau paliți, sfirșiți și și trageau lanțurile cu chinuri.

După missă am intrat érași în închisori. Peste un sfert de cesu ni se aduse prânzul. Abia ni am aședat la mesă, când dl Wegrath, un sub inspector, intră la noi.

— „Regret, că vă conturb prânzul“, dize el „dér binevoiti a mă urma aici o căpitanul polițienesc“.

Am urmat pe Wegrath forte de primă până în sala de investigații. Acolo am aflat pe căpitanul poliției și pe inspectorul suprem. Cel dintău se

plecă și ne salută mai curtenitor, decât altădată.

Luă o hărțiă în mână și cu vorbe întrerupte — dóră penrucă se temea că ne va fi prea mare surprinderea — dize:

— „Domnilor... am onóre... imi servece de o deosebită bucurie... a vă năunoscianța... că M. Sa Monarchul érași... a dat grațiă...“

Șovăia și ne spune, că ce fel de grațiă. Noi credeam, că dóră ni-a ușurat robia, că dóră nu trebuie să mai sêvșim o muncă grea; că dóră căpătăm nesce cărți și că ne vor da mână mai gustuose.

— „Dér nu înțelegi?...“ dize șeful poliției.

— „Nu, domnule. Indură-te a ne spune lămurit de ce fel de grațiă ni-am împărțășit?“

— „Sunteți liberați amândoi și încă un altă treilea, pe care nu peste multă ilă veți puté îmbrățișa“.

Ar gândi omul, că la scirea acesta ar fi trebuit să saltăm de bucurie. Nouă însă ne veni numai decât în min-te rudenile, despre care n'audisem de multă nimic, și îndoiela, dacă le vom

Avansul acesta aieva s'a și început în 20 Martie și până la 25 Martie (ađi) va fi încheiat. Prin urmare armatele austro-ungare sunt despărțite de cele rusești numai prin râul Vistula. Noi avem concentrați la hotare 42,000 omeni, ér Rusia are concentrați față cu noi la granița 420,000 de ostași.

Afară de acesta, nu trebuie să tremăm cu vederea, că Germania ține înarmați la granița rusescă 65,000 omeni. Se conchide că armatele austro-ungare și germane concentrate, făcând 170,000, vor fi în stare să susțină primul atac.

Uriașele concentrații de trupe rusești în zilele din urmă au făcut pe ministerile de externe austro-ungar și german, să ceară lămuriri dela guvernul rusesc despre scopul concentrațiilor la graniță. Guvernul rusesc se fi răspuns la această întrebare, de altfel de prisos, că din cauza fometei a trebuit să se retragă armatele din unele ținuturi și să le ducă în Polonia, fiindcă acolo se pot susține mai ușor.

Călătoria dela 22 Martie a lui Kalnoky la Budapesta stă în strinsă legătură cu situația militară.

În cercurile politice bine informate se vorbește, că recruții din ăstă vor fi încheiați înainte de Octomvre. Comandele militare suplente deja au și primit îndrumările de lipsă, de-a ține gata hărțile de chemare a recruților.

O cestiune serioasă.

Din provincia metropolitană gr. cat. Martie 1892.

De o vreme încoace o parte din țărâna noastră se ocupă în principiu cu ideea îmbunătățirii sortii clerului nostru românesc.

Cu deosebire „Unirea” din Blăși a slevat această cestiune în câțiva articoli și a dat ocaziune și preoților din clerul rural să se pronunțe.

Unii se încercă a afla isvóre și cu puterile noastre proprii să ridicăm clerul din starea miseră de ađi, făcându-l mai liber de grijile ăilnice ale vieții, ca să-și poată dedica totă activitatea sa pentru binele și luminarea poporului său, și acesta — dicit dășii — numai așa se poate realiza, decât clerul ar fi provădit cu un salariu anumit de 600—800 fl. v. a. la an.

Alți ar vré înmulțirea eclesiilor, séu porțiunilor canonice, pentru că având preotul unde să economiseze, ar pute fi de-odată și un exemplu poporului întru exploatarea mai rațională a moșiei sale, și convenind cu poporul până și în țarină la lucru, i s'ar deschide un câmp lung de activitate întru luminarea poporului său.

Eu dau tuturor dreptate, ba în alte împrejurări politice — nu însă în cele de ađi — așa fi gata a da dreptate chiar și acelor, cari așteptă ca statul însuși să vină întru ajutorarea clerului românesc din tesaurul public, în carele și noi Românii vărsăm pe totă anulă cu milioane — fără a primi un ban pentru cultura și înaintarea noastră.

Nici nu-mi voi spune părerea în această privință, pentru că eu sunt dintre aceia, cari cred, că va mai trece multă apă pe lângă „Câmpul libertății”, până ce se va ajunge a se crea o sorțe mai demnă preoției românești. Și până când domni dela „Unirea” cu zel vrednic de laudă își frământă mintea cu îmbunătățirea sortii clerului nostru, imi permit a-le atrage atențiunea asupra împrejurării, că în unele părți se impută din ăi în ăi eclesiile preoților și prin această devine totă mai grea sorțea bieților preoți din unele comune.

De mulți ani decurge în țera întregă comasarea hotarilor și aproape prin fiecare comasare eclesia suferă în primul loc daune ireparabile, ba în multe parochii, eclesia prin comasare a perdut mai mult ca 1000 fl. v. a. din valoarea sa, atât în calitate, cât și în cantitate.

O cestiune serioasă este această și durere, că în sute de locuri întemplant-se

comasarea, rēul nu se mai pōte repara.

Protopopul ca reprezentantele delegat ală consistoriilor, în prea multe locuri și casuri se interesă mai numai de diurne grase, nu studiază împrejurările și hotarēle, nu se întrepune cu destulă ăria, ori se lasă ademenit de marii proprietari, și eclesiile se aruncă în margini de hotar, în locuri rele și fără drumuri practicabile, și preotul devine de aici încolo adevăratul rob al subsistenței.

În alte locuri chiar preoții, fiind înșiși proprietari și interesați, se îngrijesc mai mult de propriul lor și sacrifică eclesiile, ér protopopii își răspund: nu am putut învinge cu preotul!

În alte locuri preoții fiind proprietari, își cer propriul lângă eclesia, dér așa, că ce este loc bun vine în proprietatea lor, ér cel rău merge în eclesia, apoi când vine la urmă un preot nou într'o asemenea parochia, ce a fost vestită, se trezește ca vai de el.

Eu aflu foarte serioasă această cestiune și socot, că ar fi bine să ne îngrijim mai întâi de ceea ce avem în mână, până ce vom pute prinde paserea de pe gard.

Vai! este așa de grea viața acelu preot, care trebuie să-și ducă de ađi vițelul și purcelul până în fundul hotarului, unde acum 5—6 ori 10 ani, pe când el era încă în seminar, neingrijirea și neinteresarea protopopului, ori chiar intrigile antecesorului său — au aruncat cele 20—30 jugere de eclesia pentru totdeauna. Ce nu ar da el acum decât ar avé numai pe jumătate atăta loc și ar fi în fundul grădinei? Și ce nu ar da el, când ar avé chiar totă atătea jugere și ar fi în fundul grădinei? Și pōte că acesta nu ar fi fost imposibil, decât ar fi fost omenii la locul lor.

Ași pute servi cu casuri concrete, așa pute aduce multe exemple, cred îns, că mai bine va fi de astă dată să nu mă provoc la exemple.

Multe rele s'ar fi putut încungiura și multe bune s'ar mai pute încă face, decât s'ar da mai puțin creșământ re-lațiilor unor d-ni protopopi. Pentru că eu susțin, că precum în sinul bisericeii aproape totă ce avem bun avem de-a mulțami protopopilor harnici și conșii de chemarea lor, așa și totă rēul dintr'o parochia este a se atribui aproape exclusiv protopopului inconșiu de chemarea sa.

Unde s'a mai vădit ordine și înaintare, când protopopii — o sēmă în totă viața lor — nu au fost visitați de un superior, nu au fost surprinși așa pe neașteptate, bună - óra de un canonic, să-i viziteze cancelaria, și tot pe neașteptate să-i viziteze tractul! Atunci sou sigur, că altcum ar merge lucrurile la noi și în 10 ani progresul ar fi evident.

Și decât s'ar fi începută această înaintare cu 20 de ani, decât am fi avut protopopi harnici, ađi nu ni-ar păsa de prigonirea școlilor noastre, căci aproape pretutindeni am avé fonduri frumoșe, și ele ar fi salvatōrele școlilor și existenței noastre naționale.

Dér nu s'a făcut și acum, durere, e cam târziu. Au fost protopopi de au îmbetrănit în vece certându-se cu preoții lor cei mai harnici și mai activi, și sunt astăđi protopopi meșteri în a desbina preoțimea tractuală, înălțându, lăudându și încercându cu favorul pe cel nedemn, însă slugarnic; și din contră: amărind pe cei mai buni preoți, pentru că nu sunt, dragă Dōmne, destul de plecați și servili față cu ei.

Apoi, mă rog, când vede omul ajuns protopop de multe-ori omeni forte de rēnd, preoți fără nici un merit, așa dicit, cum s'ar pute aștepta, ca să li-se închine totă lumea?

Și este atăta de însemnată la noi instituțiunea protopopilor, încât protopopul este factorul cel mai princi-

pal în dezvoltarea noastră culturală și națională.

Ne trebuesc și omeni cu sciință, dér mai vartos omeni cu inimă nobilă, cari să se scoie însufleși și să scoie însufleși și lumea, ce-i încungioră.

Cu acești omeni ai mai pute încă salva măcar ceea ce ni-a mai rămas, ori ai pregăti o generațiune, care ar scoi să-și recăștigate sfintele drepturi răpitate.

De aceea până încă nu e prea târziu: *videant consules!*

M.

O enunțațiune a primatului Vaszary.

Primatele Vaszary a ținut în 22 Martie n. în adunarea generală a societății Sf. Ștefan, o vorbire, ce-i drept scurtă, dér forte remarcabilă din punct de vedere politic.

Primatele, care era îmbrăcat în purpură, și dezvoltă în această vorbire programul activității sale, a cărei puncte mai importante sunt: regularea matriculelor, îndeplinirea autonomiei bisericeii catolice și cestiunea Congruiei. Causa conflictului privitor la matricule, primatetele nu o vede în ordinațiunea ministrului de culte, ci în articolul de lege 53 din a. 1868. Sanarea ridicată o vede el numai în revisiunea acestui articol de lege; primatetele a început negociațiile cu sf. scaun apostolic, pentru restaurarea unui *modus procedendi*, și el speră, că aceste negociații vor duce la ținta dorită. Primatetele declară, că el va face totul, pentru ca să restaureze pacea între biserică și stat, deși dănsul din punctul său de vedere principiar, nu se va abate de loc de la condita sa.

După aceea vorbitorul trecu la cestiunea autonomiei catolice. El o ține pe acesta de neapărat de lipsă, dér nu voesce să o reguleze în sensul autonomiei protestante, în care publicul laic are o mare preponderanță față de elementul clerical. Hierarchia catolică este o parte constitutivă fundamentală a bisericeii catolice. Afară de acesta trebuie luat în considerațiune dreptul de patronat al regelui apostolic, și în primul rēnd e problema noastră, să căpătăm învoirea monarhului pentru regularea autonomiei catolice. În sensul acesta vorbitorul a și făcut deja pașii necesari, și adecă cu prospecte de reușită. Ală treilea obiect, pe care voesce el să-l discute, este cestiunea Congruiei, a cărei rezolvare, după părerea sa, se va face după decenii. De órece însă este urgent necesară asigurarea existenței clerului rural primatetele dăse, că în currēnd va împărtași episcopilor modalitățile pentru desbateri și hotăriri și nu tresce firma speranță, că în timpul cel mai apropiat, deși nu se va da o deplină congruă, dér se vor întinde ajutoare preoților rurali rom. cat. și gr. cat. pentru ca să nu mai suferă în miserie.

Remarcabile sunt cuvintele aspre, ce le-a rostit primatetele privitor la atitudinea presei clericale. El regretă espectoratiunile acestei prese, care adeseori nu observă limitele apărării permise și accentuă, că apărarea dogmelor și a intereselor bisericeii trebuie să se facă cu iubire, nu cu mânia și ură.

În fine primatetele declară, că el va petrece regulat în Budapesta, în timpul prezenței monarhului, acolo și în timpul sesiunii parlamentului și că neamănat va înființa aici un vicariat archiepiscopesc.

NECROLOG. În 7 (19) Martie c. a răposat preotul Teodor Bucatoșiu din Buteni, în comitatul Aradului, în etate de 87 ani. Despre răposatul ni-se știe, că a funcționat ca preot 67 ani, în care timp a cununat peste 550 părechii, a botezat peste 1700 copii și a înmormântat 2201 locuitori. Prohodul s'a săvâr-

șit în 9 (21) Martie c., prin dl protopop Const. Gurban însoțit de alți 15 preoți. Cântările le-a executat corul plugarilor români din Buteni, însoțit de 11 învățatori. În total, înmormântarea a fost cât se poate de frumoasă și toate autoritățile și instituțiunile publice din marea comună Buteni au luat parte la ea.

Dumnezeu să-l odihnescă în pace!

DIVERSE.

Mașina de cules și telefonul. Diarul din Londra „Times” are acum, ca cele mai multe țiare mari din Anglia, în tipografia sa mașine de cules. Acestea se întrebunțeză în legătură cu telefonul pentru promovarea mai repede a raporturilor asupra desbaterilor parlamentare. „Times” are o legătură proprie telefonică între două galerii de reporteri în „camera comunelor” și în tipografia sa departe de acolo cu 1½ milă englesă. Un „dictator” dictează după stenogramul raportului, prin telefon culegătorilor din tipografia, într'un timp, cât pōte să îndeplinească culegătorul la mașina de cules. Tempo trebuie că este forte repede, așa încât e posibil, chiar decât o desbatere ține până la 3 ore dimineața, să se tipărească desbaterea întregă în foia de dimineața ce apare la 5 ore dimineața.

Amenințare rău înțelesă. Profesorul unei școle superioare de fete: „Eleno, în currēnd, de sigur, voi vorbi cu mama d-tale!” — Elena: Dér d-le doctor, încă n'am împlinit nici măcar 16 ani!

Cine e păgubașul? Scriitorul umoristic al diarului „Figaro”, Albert Millaud persiflăza căderea ministrului Constans prin o parodie dintr'o scenă din piesa „La Ligue”. Acolo se tracteză despre asasinarea ducelui Henric de Guise în 23 Decemvre 1588 în castelul Blois, sub domnia regelui Henric III. Millaud parodează: Carnot: „M'ai înțeles, Loubet? El ori eu?” Loubet: „Am înțeles.” Carnot: „Contez pe d-ta.” Loubet: „Și ceilalți?” Carnot: „I-am chemat pe rēnd, Bourgeois îl va lovi în față, Freycinet și Ribot pe din dos. Ceilalți îi vor da restul. Merge, își mulțămesc. (Iese. Conjurații rămân singuri. Constans apare). Constans: „Ei sunt toți adunați. O iau această de semn bun pentru voi și pentru mine. Cum se întemplant de eu nu sunt chemat. E de sigur o greșală. Rouvier (incet) Nu voi avé curagiul...” Constans: „Nu răspunđi?” Freycinet (incetă către Bourgeois): „Înainte! Ai mai mult curagiu!” Bourgeois: „Trebuie să se întemplant” (isbesce pe Constans). Constans: „Ah, amicii mei, amicii mei... e cu puțință? Rouvier.... (Rouvier întorce capul).... Develle, Roche, nu mă lăsați!” Freycinet: „Te asigur, nu pot.” Constans: „S'a făcut!” Carnot (intră) „S'a întemplant amici?” Loubet (incet): „Da.” Carnot: „Așadă nu mai sunt prizonier. Sunt stăpân. Mi-ați dăruit viața.... Cum a cădut! Bourgeois: „El a murit, cum se cuvine” — Develle: Vor vorbi mai mult despre morțea lui, decât despre noi. — Carnot: „Așa cred.” (Se apropia). Oh, ce mare e. Nu vi-se pare vouă în căderea lui mai mare, că eând era în viață.

Numere singurate din „Gazeta Transilvaniei” à 5 cr. se pot cumpăra în librăria Nicolae Ciurcu, și în tutungeria I. Gross.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Matoră.

Cursul la bursa din Viena

din 24 Martie a. c. 1892

Benta de aur 4%	107.50
Benta de hartiă 5%	101.85
Imprumutul căilor ferate ungare aur	118.—
dto argintă	99.60
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungare [1-ma emisiune]	115.20
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungare [2-a emisiune]	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungare [3-a emisiune]	—
Bonuri rurale-ungare	92.50
Bonuri croato-slavone	105.—
Despăgubirea pentru dijma de vină ungurescă	—
Imprumutul cu premiul ungurescă	140.—
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	137.—
Benta de hartiă austriacă	94.20
Benta de argintă austriacă	93.55
Benta de aur austriacă	110.80
Losuri din 1860	139.30

Acțiunile băncii austro-ungare	965.—
Acțiunile băncii de credită austr.	342.75
Acțiunile băncii de credită ungar.	309.75
Galbeni împărătesci	5.57
Napoleon-d'ori	9.42
Mărci 100 imp. germane	58.10
Londra 10 Livres sterlinge	118.85

Cursul pieței Brașov

din 25 Martie st. n. 1892

tanenote românesce Comp.	9.36	Vând.	9.40
Argintă românescă	9.25	"	9.30
Napoleon-d'ori	9.35	"	9.40
Sire turcesce	10.58	"	10.63
Imperiali	9.58	"	9.63
Leris. fonc. „Albina“ 6%	101.	"	—
" " " 5%	100.50	"	101.—
Galbeni	5.45	"	5.50
Ruble rusești	117.	"	118.—
Mărci germane	57.50	"	58.05
Discontul 6--8% pe an.			

ABONAMENTE

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni	3 fl. —
Pe șese luni	6 fl. —
Pe un an	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni	10 fr.
Pe șese luni	20 fr.
Pe un an	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminică.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an	2 fl. —
Pe șese luni	1 fl. — cr.
Pe trei luni	50

Pentru România și străinătate:

Pe an	8 franci.
Pe șese luni	4 franci.
Pe trei luni	2 franci.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate poștale.

Domnii, cari se vor abona din nou, se binevoiescă a scrie adresa lămurită și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Avisul d-ilor abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunii să binevoiască a scrie pe cuponul mandatului postal și numerii de pe fâșia sub care au primit diarul nostru până acum.

Domnii, ce se abonează din nou, să binevoiască a scrie adresa lămurită și să arate și poșta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octomvre 1891.

Budapesta—Predeal				Predeal—Budapesta				B.-Pesta-Arad—Teluș				Teluș-Arad—B.-Pesta				Copsa-mică—Sibiu			
Tren de pers.	Tren accel. rată	Tren de pers.	Tren accel. rată	Tren accel. rată	Tren de pers.	Tren accel. rată	Tren de pers.	Tren accel. rată	Tren de pers.	Tren accel. rată	Tren de pers.	Tren accel. rată	Tren de pers.	Tren accel. rată	Tren de pers.	Tren accel. rată	Tren de pers.	Tren accel. rată	
Viena	10.50	8.—	3.25	Bucuresci	7.35	8.50	4.40	Viena	10.50	8.—	3.25	Teluș	3.09	1.39	Copsa mică	3.—	10.47	7.10	
Budapesta	8.30	1.50	5.50	Predeal	1.12	5.16	9.12	Budapesta	8.15	1.50	9.50	Alba Iulia	3.50	2.19	Seica-mare	3.31	11.27	7.43	
Szolnok	11.38	3.57	9.22	Timișu	1.42	5.57	9.41	Szolnok	11.14	3.57	1.05	Vinț. de jos	4.09	2.36	Loamneș	4.15	12.08	8.27	
P. Ladány	2.12	5.51	11.53	Brașov	2.18	4.20	6.58	Arad	3.45	6.52	5.24	Șibotia	4.52	3.03	Oena	4.46	12.38	8.59	
Oradea-mare	3.53	7.06	1.50	Feldióra	2.48	5.07	7.23	Glogovaț	4.30	2.20	5.46	Simeria (Piski)	5.23	3.30	Sibiu	5.10	1.—	9.23	
Mező-Telegd	4.39	7.43	3.03	Apața	3.19	5.42	8.03	Gyrok	4.42	2.34	5.57	Deva	5.59	4.17	Sibiu	7.35	4.34	10.17	
Rév	5.22	8.18	3.46	Augustin	3.40	6.09	8.37	Paulișu	5.03	3.05	6.19	Branicica	6.24	4.33	Oena	8.02	4.58	10.43	
Bratca	5.45		3.57	Homorod	4.29	8.23	9.46	Radna Lipova	5.14	3.23	6.30	Ilia	6.49	4.55	Loamneș	8.30	5.25	11.09	
Bucia	6.05	8.51	4.29	Hasfalău	4.29	8.23	9.46	Conop	5.32	3.39	6.48	Gurasada	7.—	5.17	Seica-mare	9.05	5.55	11.40	
Ciucia	6.31	9.07	4.55	Sighișora	5.34	8.53	11.03	Bérvava	5.56		7.12	Zamă	7.28	5.28	Copsa mică	9.34	6.20	12.05	
Huedin	7.12	9.37	5.34	Elisabetopole	5.54	9.31	11.29	Soborșin	6.12		7.27	Soborșin	8.03	5.53	Cucerdea-Oșorhei-R. sās.				
Stana	7.29		5.51	Mediaș	6.21	10.09	12.06	Bérvava	6.58		8.07	Bérvava	8.54	6.24	Cucerdea	2.50	8.20	2.41	
Aghiriș	7.49		6.12	Copsa mică	6.42	10.31	12.37	Conop	7.26		8.33	Conop	9.10	7.17	Ludoș	3.34	9.11	3.27	
Ghirbău	8.01		6.25	Micăsasa	6.55	10.47	12.53	Radna Lipova	7.52		8.57	Radna Lipova	9.44	7.46	Oșorhei	5.20	11.17	5.14	
Nădășel	8.14		6.39	Blăși	6.57	11.06	1.18	Ilia	8.08		9.13	Paulișu	9.58	7.57	Regh.-sās.	5.35		5.36	
Clușiu	8.29	10.37	6.56	Crăciunel	7.31	11.57	2.13	Branicica	8.26		9.29	Gyrok	10.11	8.08	Regh.-sās. - Oșorh. - Cucerdea	7.10		7.15	
Apahida	8.46	11.10	8.20	Teiuș	8.—	1.08	2.27	Deva	8.52		9.53	Glogovaț	10.34	8.30	Regh.-sās.		8.—	8.15	
Ghirbău	9.03	11.28	8.45	Aiud	8.07	1.35	2.49	Simeria (Piski)	9.50		10.19	Arad	10.46	8.40	Regh.-sās.		9.35	9.53	
Ucuerdea	10.12	12.38	10.21	Vinț. de sus	8.24	2.05	3.47	Șibotia	10.36		11.16	Szolnok	11.18	9.05	Oșorhei	5.21	5.54	10.20	
Uiora	10.56	1.21	11.17	Uiora	8.24	2.13	4.07	Vinț. de jos	11.—		11.44	Budapesta	11.51	9.21	Ludoș	6.58	7.41	12.06	
Vinț. de sus	11.04	1.29	11.26	Cucerdea	8.54	3.18	4.52	Alba Iulia	11.26		12.06	Viena	12.38	10.26	Cucerdea	7.47	8.25	12.50	
Aiud	11.28	1.54	11.54	Ghirișu	9.23	4.45	5.26	Teiuș	11.53		12.38			11.40	Simeria (Piski) - Hunedora				
Teiuș	11.45	2.13	12.18	Apahida	9.23	4.45	5.26	Simeria (Piski)	6.—	10.35	4.22	Petroșeni	6.—	10.50	Simeria (Piski)	10.50	4.40	9.16	
Crăciunel	12.13		12.58	Clușiu	10.45	6.08	4.53	Streiu	6.35	11.26	4.58	Banița	6.41	11.40	Cerna	11.13	5.03	9.34	
Blăși	12.44		1.34	Nădășel	11.01	6.29	5.30	Hățeg	7.21	12.23	5.42	Crivadia	7.19	12.19	Hunedora	11.48	5.38	9.58	
Micăsasa	12.59		1.51	Ghirbău		6.47	5.47	Pui	8.—		8.15	Pui	8.06	12.—	Hunedora-Simeria (Piski)				
Copsa mică	1.35		2.29	Aghireșu		7.02	6.11	Crivadia	8.06	12.—	6.36	Hățeg	8.47	2.23	Hunedora	4.46	2.32	7.22	
Mediaș	1.51		2.48	Stana	12.17	7.28	8.53	Banița	8.47	2.23	7.24	Streiu	9.18	2.49	Cerna	5.11	3.—	7.50	
Mediaș	2.31		3.26	B. Huedin	12.47	7.47	9.12	Petroșeni	9.21	3.19	8.04	Simeria	9.52	3.27	Simeria	5.28	3.20	8.10	
Elisabetopole	3.04		4.07	Ciucia		8.25	7.12	Arad-Timișora	9.45	4.—	8.36								
Sighișora	3.46		4.49	Bucia		8.51	7.12	Arad	6.15	11.30	7.15	Timișora	6.20	1.11	Brasov-Zernesci				
Hasfalău	4.04		5.35	Homorod	1.26	9.10	7.51	Vinga	7.32	12.47	8.04	Vinga	7.21	2.46	Brașov	9.05	5.13		
Homorod	4.26		7.23	Rév		9.30	10.42	Timișora	8.42	2.04	8.57	Arad	8.03	3.50	Zernesci	11.26	7.39		
Augustin	6.10		8.09	Mező-Telegd	1.52	10.07	8.17	Ghirișu-Turda											
Apața	6.41		8.43	Oradea mare	2.18	10.44	8.42	Ghirișu	7.48	10.35	3.40	Turda	4.50	9.30	Brașov-Ch. Vașarheiu				
Feldióra	7.17		9.18	P. Ladány	2.25	11.04	8.47	Turda	8.08	10.55	4.—	Ghirișu	5.10	9.50	Uzonu	9.43	5.23		
Brașov	8.—		10.05	Szolnok	3.46	1.16	10.09	Ghirișu							C-Vasarheiu	12.46	7.20		
Timișu			11.—	Budapesta	5.26	3.31	11.51	Turda											
Predeal			2.41	Viena	7.30	6.35	1.55	Ghirișu											
Bucuresci			9.50		1.40	1.40	7.20	Turda											

Nota: Numerii încadrați cu linii grose însemnă orele de noapte.